

Харабара Віолетта

кандидат економічних наук, доцент,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО ОБЛІГАЦІЙНОГО ФІНАНСУВАННЯ

Ключові слова: зелене фінансування; зелені облигації; післявоєнна відбудова

Violetta Kharabara

PhD in Economics, Associate professor
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF GREEN BOND FINANCING

Keywords: green financing; green bonds; post-war reconstruction

Віднині 796 днів Україна веде героїчну боротьбу з широкомасштабним вторгненням російської армії, зазнаючи щоденних людських та матеріальних втрат. Збитки, завдані доквіллю, є безпрецедентними. Після перемоги постане завдання масштабного відновлення: промисловості, енергетики, закладів охорони здоров'я та освіти, житла та інфраструктури, а також доквілля. Поглиблена модернізація економіки потребуватиме значних фінансових ресурсів та нових бізнес-рішень, орієнтованих не лише на отримання прибутку, але й на досягнення соціальних та екологічних цілей, тобто на інвестиції у сталий розвиток. Фінансовий ринок може допомогти досягнути цих цілей, направляючи фінансові потоки до проектів, які підтримують зменшення викидів вуглецю: від громадського транспорту до джерел відновлювальної енергії. Окрім традиційного банківського кредитування та корпоративного фінансування, альтернативним джерелом фінансування є емісія зелених облигацій [2].

Зелена облигація відрізняється від звичайної через зобов'язання використовувати зібрані кошти виключно для фінансування або рефінансування зелених проектів, активів або господарської діяльності. Подібно до інших облигацій, зелена облигація - це фінансовий інструмент з фіксованим доходом для залучення капіталу від інвесторів через ринок боргового капіталу [3]. Світовий Банк визначає зелену облигацію як борговий цінний папір, що випускається для залучення капіталу спеціально для підтримки екологічних проектів чи проектів, пов'язаних зі зміною клімату [1].

Науковці погоджуються із трактуванням зелених облигацій як боргових інвестицій, за допомогою яких емітенти позичають кошти на певний період за фіксованою чи змінною процентною ставкою з метою фінансування екологічних проектів чи заходів [4].

Виходячи з вищезазначеного, можна зауважити, що зелені облігації - це цінні папери, кошти від розміщення яких спрямовуються на фінансування проектів, що відповідають принципам сталого розвитку.

Зелені облігації є ефективним інструментом для залучення інвестицій у проекти зеленого будівництва, відновлювальної енергетики та інфраструктури сталого розвитку. Їх випуск дозволяє компаніям та урядам залучати кошти на сприяння екологічним ініціативам, що сприяють зменшенню викидів парникових газів та покращенню стану навколишнього середовища. Зелені облігації стають все більш популярними серед інвесторів, які прагнуть не лише отримати фінансовий прибуток, але й сприяти сталому розвитку суспільства.

Глобальні тенденції на ринку “зелених” облігацій протягом останніх років виявилися неоднозначними, адже їм довелося зіткнутися з низкою викликів, пов'язаних з геополітичною невизначеністю, інфляційним тиском та зростаючими процентними ставками. За даними BloombergNEF, у 2023 році обсяг випуску зелених облігацій досяг рекордних \$1.2 трлн, що на 42% більше, ніж у 2022 році. Головні покупці зелених облігацій розміщені в США, Японії, Європі.

До інвестування в зелені облігації все активніше долучаються нові групи інвесторів, такі як роздрібні інвестори та інвестиційні фонди, що свідчить про зростання популярності та довіри до цього інструменту.

В Україні ринок зелених облігацій перебуває на початковій стадії розвитку, проте вже демонструє значний потенціал. Війна завдала Україні жахливих руйнувань, але водночас вона відкриває вікно можливостей для створення кращого майбутнього. Використання інструментів "зеленого" фінансування, таких як зелені облігації, може стати ключовим фактором на шляху до відбудови стійкої, інклюзивної та екологічно відповідальної економіки України. Випуск зелених облігацій може стати потужним інструментом для післявоєнної відбудови та модернізації країни, сприяючи не лише економічному зростанню, але й покращенню довкілля та соціальному добробуту.

Перевагами використання зелених облігацій для післявоєнної відбудови:

- зелені облігації можуть бути спрямовані на фінансування проектів з модернізації енергетичної інфраструктури, транспортної системи, будівель та інших об'єктів, сприяючи їх екологічності та енергоефективності;
- інвестування в “зелені” проекти стимулює розвиток нових галузей економіки та створює нові робочі місця, що сприяє покращенню соціально-економічного становища населення.
- “зелені” проекти сприяють зменшенню викидів парникових газів, покращенню якості повітря та води, а також збереженню природних ресурсів, що є критично важливим для післявоєнної відбудови України;
- використання зелених облігацій демонструє прихильність України принципам сталого розвитку та підвищує її імідж на міжнародній арені, що може сприяти залученню додаткових інвестицій.

Важливо зазначити, що для успішного використання зелених облігацій для післявоєнної відбудови України необхідні:

- розробка чіткої стратегії розвитку ринку зелених облігацій з визначенням пріоритетних напрямків інвестування та механізмів залучення коштів;
- створення прозорого та сприятливого законодавчого та регуляторного середовища, яке стимулюватиме випуск та інвестування в зелені облігації;
- створення ефективної інфраструктури для оцінки та сертифікації “зелених” проектів, а також забезпечення доступу до інформації про “зелені” інвестиції;
- проведення інформаційних кампаній та освітніх програм для популяризації зелених облігацій серед потенційних інвесторів та емітентів.

Беззаперечно зелені облігації мають значний потенціал стати потужним інструментом для післявоєнної відбудови та модернізації України. Їх використання може сприяти не лише економічному зростанню, але й покращенню довкілля та соціальному добробуту, а також допомогти Україні стати лідером у сфері сталого розвитку. Важливо, щоб всі зацікавлені сторони - уряд, бізнес, громадськість та міжнародні партнери - об'єднали зусилля для розвитку ринку зелених облігацій в Україні та максимально використали його потенціал для створення кращого майбутнього для країни.

Список використаних джерел:

1. Кондрат І.Ю., Ярошевич Н.Б. Зелені облігації, як інструмент фінансування проектів екологічного спрямування: досвід для України. Наукові перспективи. 2022. №10(28). Сс. 142-152. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/2777/2790>
2. Зінчинко О.А. Світові тренди “зеленого” інвестування. Економічний простір. 2022. №177. Сс. 31-34. URL: <http://www.prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1049/1013>
3. OECD (2017), Mobilising Bond Markets for a Low-Carbon Transition, Green Finance and Investment, OECD Publishing, Paris. URL: https://www.oecdlibrary.org/environment/mobilising-bond-markets-for-a-low-carbon-transition_9789264272323-en
4. Chygryn, O. et.al. Green Bonds like the Incentive Instrument for Cleaner Production at the Government and Corporate Levels: Experience from EU to Ukraine. Journal of Environmental Management and Tourism, [S.l.], v. 9, n. 7, p. 1443-1456, mar. 2019. URL: <https://journals.aserspublishing.eu/jemt/article/view/2738>